

Ambrozy Marián

Assoc. Prof. PhD.,

College of International Business ISM Slovakia in Prešov

Duchnovič Square 1

ambrozy@ismpo.sk

**ZA PROFESOROM MILANOM SOBOTKOM DRSC.
(1927 – 2024)**

V skorú jar 2024 filozofická verejnosť obdržala nemilú správu. Vo veku 97 rokov nás opustil významný český filozof a historik filozofie prof. PhDr. Milan Sobotka, DrSc., Dr. h. c. Právom bol považovaný za jednu z legiend českej filozofie. Zaslúžil sa vo veľkej miere výskumu klasickej novovekej a klasickej nemeckej filozofie. Zaoberal sa aj fenomenológiou. Ako napísal Milan Znoj, nemecký idealizmus bol jeho filozofiou praxe.

Milan Sobotka sa narodil v Olomouci roku 1927 v učiteľskej rodine. Cez II, svetovú vojnu bol nútené nasadený. Maturoval na gymnáziu v Prostějove roku 1946. Študoval filozofiu a psychológiu na filozofickej fakulte univerzity v Olomouci.

Prednášať začal roku 1951 na univerzite v Olomouci. Od roku 1954 prednášal na FF KU v Prahe, kde zotrval až do smrti. Spolupracoval aj s významným českým filozofom Janom Patočkom. Docentom sa stal roku 1965. Inauguroval roku 1990. Získal aj vysoko prestížnu vedeckú hodnosť doktora filozofických vied. Pravidelne prednášal na KU do r. 2015, kedy utrpel vážny úraz v podobe komplikovanej zlomeniny nohy pri dopravnej nehode. Potom prednášal príležitostne, avšak publikačne pracoval pod hlavičkou KU do smrti, a to doslova do posledných dní. Kontinuálne publikoval vedecké štúdie a monografie viac ako 70 rokov. Prekladmi a knižnými publikáciami prekvapoval aj v posledných rokoch života. Zrejme jeho posledným prekladom je Hegelov spis Diferencia Fichtovho a Schellingovho systému filozofie, ktorý čaká na prípravu na vydanie. Bol nesmierne skromný, nikde si neuvádzal titul Dr. h. c., autorovi nekrológu adresoval požiadavku, aby mu pri zostavovaní

vedeckého zborníka z konferencie na ktorej participoval, neuvádzal titul DrSc., čiže svoj najvyšší vedecký titul.

Cez klasickú nemeckú filozofiu, ale aj mimo ňu, riešil profesor Sobotka základné filozofické otázky. Koncepty nemeckého idealizmu zamestnávali jeho myseľ po celý filozofický život. Osobnostne zažiaril už r. 1960, keď sa stal autorom úvodnej štúdie k prekladu Fenomenológie ducha, ktorý vykonal Jan Patočka. Prvú monografiu Člověk a práce v německé klasické filosofii publikoval r. 1964. Neskôr bola reeditovaná v rozšírenej podobe. Rozptyl autorov – filozofov, ktorým sa Milan Sobotka venoval, je naozaj široký. Sú to Kant, Fichte, Schelling, Hegel, Herder, Jacobi, Schiller, Cassirer, Marx, Lukács etc.

V osobnom živote bol veľmi priateľský, snažil sa pomáhať iným a odborne ich podnecovať. Bol prosociálne, ľavicovo orientovaný. Negatívne vnímal odsudzovanie človeka kvôli jeho politickým názorom. Bol priateľom bezdomovcov, ktorých finančne podporoval. Možno o ňom povedať, že sa bytostne zaujímal o svet okolo seba, najmä o jeho sociálny rozmer. Kritizoval ústup gymnaziálneho kurikula v Česku s tým, že obzor, aký mal kedysi český absolvent gymnázia, nemajú dnes ani niektorí akademici. Miloval kultúru, a to najmä romány a operu.

Z jeho početných monografií možno vybrať Světonázorový význam Descartovy přírodní filosofie (1977) s L. Majorom, G. W. F. Hegel (1979) s L. Majorom, Studie k německé klasické filosofii (2001), Fichtova teorie sebevědomí II (2009) so spoluautormi, J. J. Rousseau: od „Rozpravy o původu nerovnosti“ ke „Společenské smlouvě“ (2015).

Priateľský filozof prenikavej mysle s veľkým sociálnym cítením od nás odišiel. Pre nemeckú klasickú filozofiu nadchol mnoho generácií filozofov. Napísal mnoho väčších a menších textov, ktoré sú rozborom diel autorov novovekej filozofie – filozofov s veľkým potenciálom. Možno ostro nesúhlasí s jeho sebakritickým názorom, že nič poriadne ako filozof nevykonal.